

meške ter travnatozelene. Majhne mačice tvorijo možko cvetje, žensko pa rdeči storžli. Cvete od aprila do maja. Rdeče cvetje blago diši. Notranje se uporablja terpenin (eno čajno žličko terpeninovega olja se vlije v vročo vodo ter se vdihava para) proti pljučnim boleznim in gnilobi pljuč. Zelo dobro sredstvo je tudi (5—20 kapljic večkrat na dan kot emulzija ali zmes) proti boleznim spolnih organov, išijasu in želodčnemu kamnu. Zmes 10 g čistega terpeninovega olja in 60 g ricinovega olja, ki se jemlje zjutraj v teku štirih ur dvakrat, uporabljamo uspešno proti trakulji. Zunanje se uporablja za klistirje proti napenjanju in glistam.

Luštrek

(lat.: *livisticum officinale*)

ali luštek se nahaja pri nas po vrtovih. Je to trpežna, mesnata, rjava korenika, v drugem letu do dva metra visoka. Ima vejesto steblo s pokončnimi vejami ter golimi, dvojnopernatimi, narobe jajčastimi listi. Cvete od junija do avgusta, rumen kobul. Korenina starejših rastlin se nabira spomladi, drugi del pa oktobra. Vsa rastlina, če je strta, zlasti pa korenina, diši močno balzamično in prijetno. Na začetku je sladkastega okusa, pozneje pa dišedeča in neprijetnega. Kot čaj se upo-

rablja (10 g na pol litra vode) večkrat dnevno proti vodenici, napenjanju, proti zaslužanju pljuč in sečnih organov ter za pospeševanje menstruacije (mesečnega perila). Zunanje se uporablja kot dodatek v kopeli za pojačanje trebušnih organov.

Mlečnik

(lat.: *chelidonium majus*)

najdemo povsod na grobljah in ob zidnih razpokah. Ima močno korenino z večdelnim stebлом, zeleno lopataste liste in rumeno ovetje. Cvete od maja do avgusta. Rastlina vsebuje rumen mleček. Svež sok vpliva blagodejno proti zlatenici in vodenici, revmi, protinu, zapeki, garjam. Sok se jemlje na ovsnih juhah v začetku po pol grama trikrat dnevno. Polagoma naj se zviša na štiri grame v treh porcijah. Večje količine so škodljive. Sok iz korenine in zelišč se priporoča proti zapeki, zlatenici in žolčnim kamnom, jetrnim in vrančnim boleznim, izostalem mesečnem perilu in sečnim težavam. Sok, ki se razredči z enakim delom žitnega žganja, naj nekaj dni stoji, nato se pa odlije čisto tekočino od usedline, ki se je nabrala na dnu. Ta sok se jemlje po 5 do 10 kapljic na dan. Čaj 15—20 g na liter vode uporabljamo — zelo previdno! — proti zlatenici in vodenici.

Kmečka trgovina

ene cene po službeni tečajnici ljubljanske blagovne borze

reka, jelka: hlodi I., II., monte 310—360 din, javni drogovi 290—340 din, Bordonali meritični 340—370 din, filerji do 5/6' 330—360 din, ostalih dimenzij 320—360 din škorete, kornične, od 16 cm dalje 680—700 din, škorete, paralelne, od 16 cm dalje 740—780 din, škorete, podmerne, od 10—15 cm 680—710 din, deske-plohi, kon., od 16 cm dalje 600—660 din, deske-plohi, par., od 16 cm dalje 670—700 din, les za celulozo (okroglice), belo očiščen 300—330 din, barvice, za 100 kg 100—110 din.

Bukev: hlodi od 30 cm dalje, I., II. 300 do 350 din, hlodi za furnir, čisti, od 40 cm dalje 320 do 370 din, deske-plohi, naravn, ostrorobi I., II. 650—700 din, deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II. 725—825 din.

Hrast: hlodi I., II., premera od 30 cm dalje 350 do 500 din, bordonali 1000—1190 din, deske-plohi, boudles 1160—1300 din, deske-plohi, neobrobjeni I., II. 900—1000 din, frizi I./II., širine 5, 6 in 7 cm 1190—1360 din, frizi I./II., širine od 8 do 12 cm 1350—1500 din.

Mecesen: deske-plohi, obrobjeni, ostrorobi, I./II., 18, 24, 38, 54 mm, od 16 cm <, 4 m 1275 do 1475 din.

Brest: plohi, neobrobjeni I., II. 800 do 900 din. Javor: plohi, neobrobjeni I., II. 800—900 din. Jesen: plohi, neobrobjeni I., II. 950—1060 din.

Lipa: plohi, neobrobjeni I., II. 800—900 din. Parketi: hrastovi, za m² 80—100 din, bukovi, za m² 60—70 din.

Železniški pragovi 2.60 m 14 × 24: hrastovi, za 1 komad 50—60 din, bukovi, za 1 komad 30 do 40 din.

Drva za izvoz: bukova, za 100 kg 28—30 din, hrastova, za 100 kg 25—27 din.

Oglje: bukovo, vilano, za 100 kg 160—180 din.

Cene na mariborskem trgu

Zelenjava. Krompir 2—2.25 (merica 14 do 15 din), čebula 5—6, česen 16—20, zelje (komad) 1—4, kislo zelje 5, repa (komad) 0.50—1 din, kislata repa 3 din, karfijola (komad) 10—12 din, ohrovt 0.50—3 din, zelena 0.50—3.50, peteršilj (ščeper) 1 din, glavna solata (komad) 1—2 din, endivija 1 kg 12—14 din, mala solata (kupček) 1 din, regrat 1 din, špinaca 1 din, vrtno korenje 1 din, koleraba 1.50 din, redkev (komad) 0.50 do 1 din, pesa 1—2 din.

Sadje. Jabcčka 8—16 din, suhe slive 20—24 din, ceči orehi 16—18 din, luščeni 52 din, limona 0.75 do 1 din, oranža 1.50—4 din.

Zito (liter). Pšenica 4 din, rž 3.50—4 din, ječmen 3.50—4 din, koruza 3 din, oves 2—2.50 din, proso 4—5 din, ajda 3.50—4 din, ajdovo pšeno 9—11 din, fičol 6—8 din.

Mleko in mlečni izdelki. Mleko 3—3.50 din, smetana 12.50—17 din, surovo maslo 48—52 din, čajno 60 din, kuhano 48—52 din, domači sir 12 din.

Jajca 1—1.25 din.

Porutnina. Kočoh 40—60 din, par piščancev 50—95 din, puran 50—95 din.

Kozliček 100 din.

Krne ni bilo na trgu.

Sejmi

15. aprila goveji in konjski: Ptuj; živinski in kramarski: št. Janž pri Dravogradu; tržni dan s svinjami: Trbovlje, Dolnja Lendava — 16. aprila živinski in kramarski: Razkrižje; svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 17. aprila tržni dan s svinjami: Turnišče v Prekmurju; živinski in kramarski: Nova cerkev pri Celju, Kapele pri Brežicah, Dol. Lendava — 18. aprila svinjski: Maribor — dne 19. aprila svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

doseči izravnave. Imeli ste sicer pravico zahtevati dopolnitev nujnega dednega deleža, a je ta pravica zastarela v treh letih po smrti staršev. Potemtakem ne morete ničesar odstopiti svoji ubogi sestri. — Brat po občem državljanem zakonu ni dolžan skrbeti za svojo sestro, zato ga žal ne boste mogli k temu prisiliti. Morda ga bo pa sram, da bi bila sestra navezana na podporo od strani občine in bo prostovoljno prevzel sestro v skrbstvo.

En prevžitkar umri. — Delitev vžitka pridržane zemlje? M. A. — Ako sta si mož in žena izgovorila določen prevžitek, pridržala v hasnovanje njivo, polovico gozda, ni se pa nič določilo, kaj naj velja v primeru, da eden izmed vžitkarjev umre, tedaj se znižajo na polovico le one prevžitkarje dajatve, o katerih je jasno, da so za časa življenja obeh prevžitkarjev pripadale enemu le do polovice. Pri tem mislimo na živila in obleko. Glede hasnovanja njive in polovice gozda je pa stvar zelo sporna in bi v eventualni pravdi sodišče najbrž odločilo, da ostane preživelemu prevžitkarju hasnovanje cele njive in omenjene polovice gozda neokrnjeno. — Gozd sme prevžitkarica hasnovati, odnosno les posekati le po gozdarskih pravilih. Ako se ona teh pravil ne drži in prekomerno izsekava gozd ter je podana nevarnost, da bi to izsekavanje nadaljevala, smete zahtevati zavarovanje in sicer v denarju. Dotični znesek bi morala prevžitkarica naložiti v kakem puplarnovnem zavodu. Ako ne more prevžitkarica dati zavarovanja v denarju, smete zahtevati, da prepusti gozd Vam v neomejeno lastništvo, morate ji pa plačati primerno odpravnino za odšlo hasnovanje. — Čeprav je prevžitkarica pridržano njivo izročila drugi hčeri, morate vzlic temu VI še naprej njivo gnojiti in obdelovati, ako si je prevžitkarica v pogodbi izgovorila, da si njivo pridržuje in da morate VI pomagati njivo obdelovati ter gnojiti. — Ako ste z izročilno pogodbo prevzeli vse pritlikline in premičnine in se je ob času pogodbe na posestvu že nahajal stroj za mletje slanine ter je ta stroj kupil svoječasno izročevalce (tast), tedaj nima izročevalka pravice ta stroj naknadno dati komu drugemu. Stroj je Vaša last.

Gospodarska posvetovalnica

M. L. B. Med črno deteljo se spleča sejati le seme laške ljuke, ki je kratkotrajna prav tako kot detelja. Vzemite je okrog eno tretjino semena detelje, to je dve tretjini deteljnega semena, eno tretjino pa semena laške ljuke. Laška ljuka hitro zraste in daje prav tako kot detelja obilno košnjo. Sejati med črno deteljo laško ljuko, se priporoča že iz tega ozira, ker pri krmiljenju sveže detelje v veliki meri odpade nevarnost napenjanja, poleg tega pa napravi deteljo nekako užitnejšo.

O. J. S. pri C. Glede dobave in cene umetnih gnojil se obrnite na Osrednjo kmetijsko zadrugo v Mariboru, Meljska cesta 10, katera ima na razpolago tudi superfosfat. Bolje pa je, da uporabite superfosfat za gnojenje žitaric, ajde in koruze v dobi rasti, kot pa za gnojenje travnikov. Za travnike vzemite rajši apneni dušik ali pa mešano gnojilo Nitrofoskal. Superfosfat, ki je lahko topljiv in hitro učinkuje, namreč najbolj ugodno vpliva na tvorbo zrnja, na travnikih si pa želimo le veliko sočne trave, za kar pa pride v poštev dušik.

F. V. St. O. B. ob D. Belo sluz, ki jo vedno najdete pri odpadkih svoje breje-krave, spravite čimprej v primerno škatlo in jo nesite bližnjemu živinozdravniku v pregled. On vam bo lahko na podlagi preiskave dal točna navodila za zdravljenje, povedal vam pa bo tudi, če obstoja nevarnost za telička ali ne. Na daljavo vam tega pač ne moremo povedati, ker to lahko na podlagi preiskave pove le živinozdravnik. Teliček in krava sta vsekakor vredna malenkostnih stroškov, ki jih boste imeli z živinozdravnikom.

K. V. V. P. Posredovalnice za prodajo zdravnih rož zaenkrat še nismo otvorili in je tudi ne bomo. Si boste že morali sami poiskati kupca za svoje zdravilne rože. Saj bi nas še kdo tožil, če bi se pečali s takim posredovanjem. Mislimo, da je dovolj, če dajemo nasvete za nabiranje.

Ne pozabite! »Slov. gospodarja« čita redno nad sto tisoč ljudi vsak teden, med njimi so taki, ki žele kupiti, kar imate vi na prodaj! Do kupca vam pomaga oglas v »Slov. gospodarju«!

Razgovori z našimi naročniki

Skrajšan rok za tretjega sina. H. J. — Prošnja za skrajšan rok tretjemu sinu bi morebiti uspela le, ako je najstarejši brat najmanj že 5 let odpravljen od domačega posestva. Vložiti bi jo bilo treba na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja, kolkovati z 10 din ter priložiti 20 din kolek. Prošnja naj sin odda ob priliki nabora.

Do kdaj se plačuje vojnica? F. F. — Vojnice vam nikakor ni treba plačati do smrti, marveč do dopolnjenega 50. leta starosti. Obveza plačevanja prestane s koncem dotičnega leta, v katerem izpolnite 50. leto. Letos vam je torej ne bo več treba plačati.

Kupec neče napraviti kupne pogodbe pri notarju. K. J. — Ustno sklenjena kupoprodajna pogodba je veljavna. Res je — ker gre za kos gozda — za pridobitev lastnine potreben še zemljiškoknjžni vpis lastninske pravice, pri čemur je treba predložiti pismeni zapis pogodbe. Pogodbo lahko sami sestavite ter jo daste kupcu v

podpis. Potrebna je le overovitev Vašega podpisa. Stvar kupca je, ali hoče doseči vpis svoje lastninske pravice v zemljiško knjigo. Vi nimate pravice razveljaviti pogodbo iz razloga, ker kupec neče napraviti pismene pogodbe. — Ako je kupec omenjeni kos gozda izročil svojemu vnuku, sme ta vnuk ta gozd izkoriščati, čeprav še ni vpisana lastninska pravica kupca, odn. vnuka. — Kar se tiče smrek, ki so bile vam odkazane v posekanje, pa jih je posekal vnuk, imate pravico zahtevati odškodnino od kupca (strica): v primeru, ako je vnuk vedel, da je stric omenjene smreke odkazal vam v posekanje, vam jamči za škodo tudi vnuk kot prevzemnik.

Dolžnost brata, preskrbeti ubogo sestro. B. A. — Ako ste bili otroci z izročilno pogodbo, ki so jo sklenili Vaši starši leta 1912., prikrajšani v korist najstarejšega brata, ne morete danes, ko so minula že več kot tri leta od smrti staršev,

Prometna nesreča. V Hočah pri Mariboru se je zaletel z motorjem v drevo Jožef Molec in obležal nezavesten s počeno lobanjo. Z razbito lobanjo obležal mrtev. Štefan Bauman iz Stražgojncev v občini Cirkovce na Dravskem polju se je peljal na motorju iz Slov. Bistrice proti Pragerskem. Naenkrat je izgubil oblast nad vozilom in se je prevrnil v bližini potoka Devina. Pri padcu je udaril z glavo ob motor in obležal mrtev.

Nesreča tovornega avtomobila. Na cesti pri št. Janžu na Dravskem polju se je prevrnil tovorni avtomobil, ko se je izognil neki koleškari. Pri tem se je hudo poškodoval po obrazu in si zlomil roko 24 letni delavec Avgust Golob iz Maribora. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

Smrtno ponesrečil pri podiranju drevja. V Kicarju pri Ptujju je pri podiranju drevja smrtno ponesrečil 42 letni Franc Pegan. Padajočemu drevesu se je prepozno umaknil in mu je deblo tako razbilo lobanjo, da je obležal na mestu mrtev.

Posestnik ob štiri prste. Slamozreznica je odrezala štiri prste na roki 35 letnemu posestniku Francu Klepeju iz Kamnice pri Teharjih.

Posledica zaleta motociklista v avto. V št. Vidu nad Ljubljano se je zgodila 3. aprila na večer huda prometna nesreča. Jože Cuderman v Škofji Loki zaposlen mizar, se je peljal omenjenega večera z motorjem iz Škofje Loke proti Ljubljani. Zada je sedel na motorju 26 letni mizar Alojzij Švigelj iz Guncelj pod Šmarno goro, ki je tudi na delu v Škofji Loki. Na cesti v št. Vidu je zadel Cuderman z motociklom z vso silo v potniški avto, ki je stal ob cestnem jarku, in je bila cesta sicer prosta. Pri silovitem trčenju si je zlomil Cuderman desno nogo pod kolonom tako, da so kosti štrlele ven, zlomil pa si je še tudi desno roko v zapestju. Nevarno si je strl desno nogo pod kolonom Cudermanov spremljevalec Alojzij Švigelj. Poškodovana so spravili v ljubljansko bolnišnico.

Posestnik umrl radi opeklin. Posestnik Alojz Bajec iz Moravč pri Sv. Križu nad Litiijo je pripravil petrolejko. Ko je nalival vanjo mešanico z bencinom, se je preveč približal z gorečo svečo. Tekočina se je vnela in prišlo je do eksplozije. Bajec je dobil tako hude opekline, da jim je podlegel v ljubljanski bolnišnici.

Birmovanje v letošnjem letu. I. V dekaniji Dravograd v nedeljo, 27. aprila, pri Sv. Janezu Ev. v Dravogradu. II. V dekaniji Slovenska Bistrica: 1. v torek, 29. aprila, pri Sv. Miklavžu v Majšpergu; 2. v sredo, 30. aprila, pri Sv. Andreju v Makolah; 3. v

»Dobro. Drugo, kar ti pravim: tvegaj se tega človeka, tega Judeža, in se zanj ne zmeni nikoli več! Po pravem bi kaj takega Nadvorski hčeri ne bilo treba ukazovati. Toliko časti bi morala sama imeti, da bi se ne spuščala v pogovor s takim lumpom in kaznjencem.«

»Tonč ni lump! Zaradi nas je zaprt.«

»Sakrabort! — Bil je vse življenje lump in potepuh. Če pri tej reči ne, pa je že prej stokrat zaslužil, da ga vtaknejo v luknjo. Sodnikom sem pošteno in po pravici povedal, kak lump je — moja krivda ni, če je dobil samo pet let.«

»Kaj? Kaj? Vi ste ga še noter tlačili?« je kričnilo dekle. »Oče, to je vnebovpijoča krivica.«

»Sakrabort!«

»Tonč si je na vse pretege prizadeval, da bi postal pošten človek. Pa vi mu ne privoščite, da bi bil priden, ne date mu, da bi prišel k sebi. Bil bi si kaj boljšega zaslužil.«

»Zaslužil? Kaj pa?«

»Vi bi morali krivico popraviti, ki jo zaradi nas, zaradi našega Petra, trpi.«

»Mi mu nismo storili krivice. Saj se je sam obtožil.«

»Mi pa imamo korist od tega. Našo čast je rešil.«

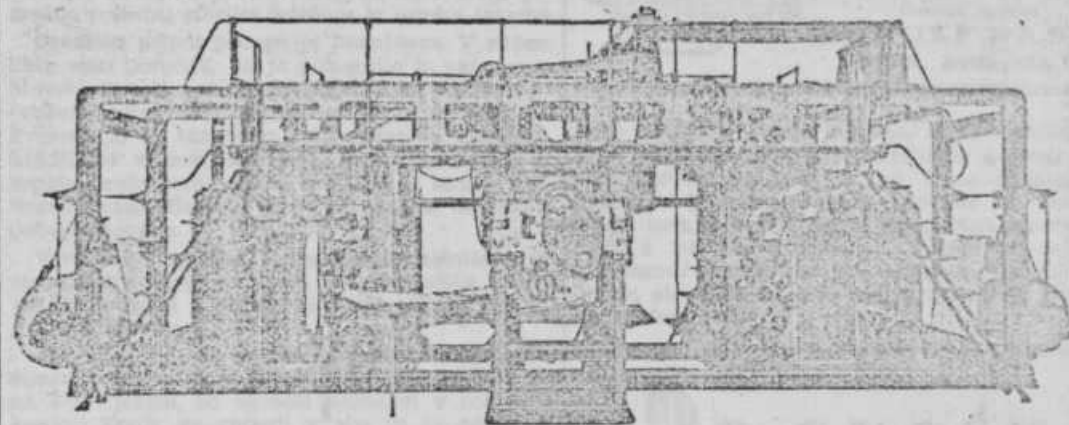
»Nihče ga ni prosil, zato mu tudi nismo ničesar dolžni... Mu tudi ne bo prišlo na misel, da bi od mene kaj zahteval. Se bi tudi pošteno urezal! Ko bo prišel iz

Novi rotacijski stroj

Današnja številka »Slov. gospodarja« je tiskana na novem rotacijskem stroju Tiskarne sv. Cirila.

Ta stroj se imenuje rotacijski, to je okroglostarski stroj, ker je plošča, s katere se ti-

visok okrog tri metre. Sestavljen je tako, da lahko tiska tudi le ena polovica stroja, ki zmora tiskati »Slov. gospodarja« na 16 straneh. Celotni stroj pa tiska »Slov. gospodarja« na 32 straneh in v treh barvah naenkrat.

ska, okrogla. Imamo tudi ploskovne tiskarne stroje, toda ti nikdar ne morejo doseči iste hitrosti tiska, kakor rotacijski. Pri ploskovno tiskarskih strojih se tiska lahko kar od ploskovno postavljenih in urejenih črk, dočim se črke v okroglo ploščo postaviti ne dajo, zato je treba posebne naprave, kjer se iz ploskovnega stavka na poseben azbestni papir odtisne stavek, ta da v stroj za odlivanje plošč, ki je prav tako nov. To odlivanje dosežemo s pomočjo raztopljenega svinca, kateremu je primešan cin in antimon. Te vlite plošče se nato pritrdijo na rotacijski stroj in se časopis tiska s teh plošč.

Rotacijski stroji so bili prvenstveno sestavljeni za tisk časopisov, ki so imeli velikanske naklade. Izumil jih je tovarnar tiskarskih strojev Koenig, Würzburg. Po njem se še sedaj imenuje tovarna, ki je tudi naš stroj dobavila: Koenig & Bauer, Würzburg, skrajšano Koebau.

Naš rotacijski stroj ima 33.000 kg teže, za fundament smo morali kopati dva in pol metra globoko in nato zabetonirati, da smo mu dali trdno podlago. Dolg je devet metrov in

Ta stroj stane veliko premoženje! Nikdar niso ti stroji izkoriščeni dobičkanosno, ker je pri njih glavno to, da svojo nalogo izvršijo v čim krajšem času. Rotacijski stroj mora posebno pri dnevnikih v najkrajši dobi dati ves list, da gre ta čimprej v roke čitateljev. Dnevnik ne more tiskati nekaj danes, nekaj jutri, ali nekaj dopoldne in nekaj popoldne. Naš stroj zmora dati 14.000 izvodov »Slov. gospodarja« z 32 stranmi na eno uro. Tiskal bo dve uri in pol, potem bo pa stal ter čakal na drugo delo. Če bi naš stroj tekel vsak dan šest ur, bi natiskal vsak dan en vagon časopisov. Vemo, da ne bo nikdar tako zaposlen, ker ni tako zaposlen sploh noben rotacijski stroj. Želimo le, da bi bil vsak dan zaposlen vsaj dve uri, pa bo dobro služil svoji nalogi.

*

Radi sedanjih razmer je osebje v naši tiskarni tako skrceno, da nam ni bilo mogoče izdati napovedane 32 strani obsegajoče jubilejne številke. Slavnostna številka za 75 letnico »Slov. gospodarja« bo izšla pozneje, ker je gradivo za njo pripravljeno.

četrtak, 1. maja, pri Sv. Filipu in Jakobu v Laporju; 4. v petek, 2. maja, pri Sv. Križu v Poljčanah; 5. v soboto, 3. maja, pri Sv. Martinu na Pohorju; 6. v nedeljo, 4. maja, pri Sv. Jerneju v Slovenski Bistrici; 7. v ponedeljek, 5. maja, pri Presv. Trojici v Gornji Polskavi. III. V dekaniji Mežiška dolina: 1. v nedeljo, 11. maja, pri Sv. Jakobu v Me-

žici; 2. v ponedeljek, 12. maja, pri Sv. Ožbaltu v Črni; 3. v torek, 13. maja, pri Sv. Magdalen v Javorju; 4. v sredo, 14. maja, pri Devici Mariji na Prevaljah. IV. V dekaniji Slov. Konjice: 1. v soboto, 24. maja, pri Materi božji na Prihovi; 2. v nedeljo, 25. maja, pri Sv. Janezu Krstniku v Čadramu; 3. v ponedeljek, 26. maja, pri Sv. Lovrencu v

luknje, ga bom dal pod kuratelo postaviti, da ne bo mogel kake neumnosti napraviti. Potem bo vedel, koliko je ura.«

»To bo vaša zahvala za to, da je odvrnil sramoto od naše družine in da se je dal namesto našega Petra obsoditi?«

»Tiho bodi, sakrabort! Zakaj je to storil, to je čisto njegova reč! — Nam ni mar. Pozabilo se bo. Mi se ne bomo menili zanj.«

»Če se vi ne boste menili zani, se bom jaz.«

»Kaj? Ti nrevzetnica, ti grda!«

»Moja dolžnost je, da pomagam ubogemu, zapuščenemu človeku.«

»Dolžna si, da ubogaš očeta.«

»V vsem, kar je prav. — Kar ste pa storili Tonču in mu še delate, je krivica in brezsrčnost.«

»Peklenska strela, kaj takega upaš reči!«

»Govorim, kar je res in delam, kar je prav.«

»Ničesar ne boš storila, niti z enim prstom ne boš genila, tega človeka boš prezirala ter nanj pozabila!«

»Krivico in krivdo na njem bom popravila, kolikor ju morem.«

»Ti torej kljubuješ očetu?«

»Ne, jaz delam le to, kar mi narekuje vest.«

»Torej ne boš ubogala?«

»V tej zadevi ne!«

želka se vedno bolj pogreza v rdečo cvetočo čašo, dokler popolnoma ne izgine v njej. Brez števila je sredstev, ki se jih poslužujejo »žučelkojedne rastline«, da uničijo svojo žrtev. Nekatere jih zadavijo, druge zaušijo. Glad ima v tej večni borbi za življenje povsod iste zakone...

Prva letalka. Prva ženska, ki se je dvignila z letalom v zrak, jo bila Američanka gospodična Edith Druce. To se je zgodilo leta 1908, v francoskem mestu Le Mans. Edith Druce je tvegala prvi ženski polet na majhnem lesenem letalu tvrdke Wright, ene prvih letalskih tovarn na svetu. Vodil ga je inženir Wilbur Wright sam. Letalo se je majavo dvignilo z zemlje, se povzpelo do višine 100 metrov in je ostalo celo tri

Blagoslovljene velikonočne praznike

želita svojim cenjenim, naročnikom, čitateljem, prijateljem in oglaševalcem
uredništvo in uprava »Slov. gospodarja«

Stranica; 4. v torek, 27. maja, pri Sv. Mariji v Špitalcu; 5. v sredo, 28. maja, pri Sv. Petru v Zičah; 6. v četrtek, 29. maja, pri Sv. Duhu v Ločah; 7. v petek, 30. maja, pri Sv. Jerneju pri Ločah; 8. v nedeljo, 8. junija, pri Sv. Juriju v Slov. Konjicah; 9. v ponedeljek, 9. junija, pri Sv. Egidiju v Zrečah; 10. v torek, 10. junija, pri Sv. Konigundi na Pohorju. V. V. dekaniji Vuzenica: 1. v nedeljo, 15. junija, pri Sv. Nikolaju v Vuzenici; 2. v ponedeljek, 16. junija, pri Sv. Lavrenciju v Vuhredu; 3. v torek, 17. junija, pri Sv. Jerneju v Ribnici na Pohorju.

Bela zastava na poslopju policiskih zaporov v Mariboru. Dne 8. aprila je vihrala na poslopju policijskih zaporov v Mariboru, kateremu pravijo »Pri Grafu«, bela zastava, ki je naznanjala, da so bili ta dan prazni. Omenjena bela zastava je za Maribor, ki je važno obmejno mesto, redka prikazen.

Elektrika v Obsetelski dolini. Iz Bizeljskega poročajo: Kralj. banska uprava nam bo v par tednih oskrbela napeljava električnega voda. Vse ljudstvo pozdravlja ta. prepotrebn korak kr. ban. uprave. Sicer smo oddaljeni od večjih slovenskih središč, vendar smo take napeljave vredni, ker bizeljska občina izvozi letno vina, ki da naši banovini nad en milijon in sto tisoč dinarjev banovinske trošarine (računano po lanski slabi vinski letini!). Upamo, da bo elektrika prinesla v obsetelsko dolino tudi kako industrijo, ki bi dala kruha našim revnejšim slojem, ki morajo sedaj za njim v Zagreb, kjer se narodno in versko izgublja.

Škofje Loko je zadnja sobota, 29. marca, obiskala prva nevihta s točo. Vsekakor zelo redek pojav v tem času, ko še imamo snega v planinah dovolj za smučarje.

Velika tatvina svinca. Na železniški postaji Tezno pri Mariboru je bilo pokradenega iz vagonov za 22.000 din svinca. Orožniki so izsledili ter prijeli tatove in one, ki so kupovali ukradeni svinec.

Vlomi v mesnico. V mesnico mesarja Valentina Smodeja na Pobrežju pri Mariboru je bilo vlomljeno in odnešenih šunk ter klobas za 5000 din.

Hitro izsledena tatova. Preteklo nedeljo je bil okraden Franc Filipič, posestnik na Desnjaku pri Ljutomeru. Tatovi so mu odnesli vse svinjsko meso. Omenjeni posestnik je bil že lani okraden, ko so mu tatovi prav tako odnesli vse meso ob priliki birmovanja v župniji Cezanjevci pri Lju-

tomeru. Sedaj se je orožnikom iz Ljutomera posrečilo izslediti storilce letošnje in lanske tatvine.

Orožniki prijeli pobeglega kaznjence. V našem listu smo poročali, da je pobegnulo iz zaporov v Murski Soboti pet kaznjencev. Dva begunca so orožniki hitro imeli, ostali pa so se razpršili po Prokmurju in Murskem polju, kjer so vlamjali, kradli ter vznemirjali ljudi. V zadnjem času je uspelo orožnikom, da so aretirali v bližini Beltinca Ivana Beleca, ki je bil nekak kolovodja pobegle trojice.

V vinotoču zaboden. V mariborsko bolnišnico so spravili 26 letnega dninarja Franca Gajšta iz Makol, ki je dobil v nekem vinotoču pri Majšperku pet zaboljajev.

Par konj in voz so mu ukradli. Martinu Krštincu, pesestniku v Bereči vasi, občina Metlika na Dolenjskem, so ukradli neznanci v noči dva konja. Konja so vpregli v voz in se odpeljali. Krštinec je oškodovan za 15.000 din.

Obsodba po 26 ur trajajoči obravnavi. V Ljubljani je bil 2. aprila po 26 ur trajajoči razpravi obsojen tolovaj Tone Hace in njegovi pomagači ter sokrivci. Hace je dobil dosmrtno ječo radi umora sotovariša Rudolfa Aupiča in radi usmr-

† Dr. Fran Kulovec

minuto v zraku. Ko je pristalo, so priredili pogumni letalki navdušene ovacije. Njeno ime je bilo objavljeno v vseh časopisih, prva ženska, ki se je dvignila z letalom v zrak, je postala najpriljubljenejša junakinja sveta. Ni dolgo od tega, ko je priredila neka ameriška letalska družba letalski dan v Njujorku. Pri tej priliki se je spoznala prva letalka in jo je povabila na spominski izlet. Nudila ji je velikansko moderno potniško letalo za polet nad Njujorkom. Edith Druce je vabilo ljubeznivo in hvaležno sprejela. Ko je letalo krožilo nad nebotičniki, je postala naenkrat zaslepljena. Vse bloda je napisala na listek nekaj besed in jih izročila pilotu. To so bile besede prve junakinje zraka: »Ne tako hitro,

»Gromska strela!« je rohnol stari. »Sedaj je pri kraju z nama. Poslušaj sodbo. Poberi cape in zapusti hišo. To ti vplevam jaz.«

»Oče!« je kriknilo prebledelo dekle.

»Nič oče! Jaz bom že vsem pokazal, kdo je gospodar v hiši,« je divje vpil Nadvornik.

»Zapustiti moraš mojo hišo, še danes, takoj! Kar rečem jaz, stoji. Tekom ene ure ne maram ničesar več videti od tebe. Poberi se!«

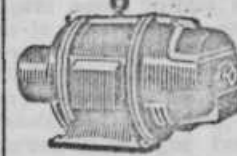
Za trenutek je oklevalo dekle, nato pa je dvignila glavo: »Bog s teboj, oče!« in odšla.

Uro pozneje je zapustila Nadvornikova hči očetovo hišo s svežnjem pod pazduho.

12.

Čas je hitel svojo pot. Skoro tri leta je prebil Judež v moški kaznilnici v Mariboru. S pokorščino in z resnim, mirnim obnašanjem si je tako pridobil zaupanje kaznilniškega ravnatelja, da mu je začel ta počasi naklanjati razne udobnosti. Razen lastne delavnice je imel posebni spalni prostor in se je smel mnogo bolj prosto gibati, kakor pa drugi kaznjenci. Za te predprave pa je šla zahvala še kaznilniškemu kuratu, gosp. Martinu, ki se je zavzel za nj s pravo očetovsko dobrotljivostjo. Njemu je razodel pri spovedi svojo skrivnost in od njega je prejel

DOBAVLJA- POPRAVLJA

molore
in vse vrste električnih strojev
Domača tovarna
RUDOLF PASPA
Zagreb, Noturaska 69

titve orožnika Ivana Medena. Radi vlomnih tatvin, poskusne usmrtilne orožnikov in radi ropu pri trgovki Ahlinovi je bil Hace obsojen na kazni, ki bi znašale skupno do 159 let. Od njegovih tovarišev je prisodil senat Antonu Pestotniku 3 leta in 6 mesecev, Žužuju tri leta in 8 mesecev robije, krojaču Mihaelu Kovčiču pa 1 leto strogega zavora radi prikrivanja ukradnega blaga.

Posvetu

Nenadna smrt madžarskega ministrskega predsednika in nova vlada. Madžarski narod in vse tuje prijateljke Madžarske je iznenadila 3. aprila vest o nenadni smrti ministrskega predsednika grofa Pavla Teleky. Madžarska vlada je izdala o smrti predsednika vlade grofa Telekyja poročilo, v katerem pravi, da se je prvotno mislilo, da ga je zadela kap, pozneje pa se je izvedelo, da si je sam končal življenje, ker je bil preveč občutljiv za vse, kar se je dogajalo v zadnjem času okoli Madžarske in ga je še tlačila skrb zaradi hude bolezn njegove žene. Rajni grof je bil s pred kratkim preminulim madžarskim zunanjim ministrom grofom Štefanom Czakyjem prijatelj Jugoslavije, s katero je sklenil pogodbo trajnega prijateljstva. Teleky, ki je užival doma in v inozemstvu velik ugled, je bil svečano pokopan 7. aprila. Koj po smrti ministrskega predsednika je odstopila celokupna vlada. Regent Horthy je poveril predsedstvo nove vlade doseďanjemu zunanjemu ministru Bardossyju, ki je obdržal tudi zunanje ministrstvo. Sestava ostale vlade je ostala neizpremenjena.

Zaplomba nemških in italijanskih ladij v obeh Amerikah. Severna in Južna Amerika sta odredili v minulem tednu zasego nemških in italijanskih trgovskih ladij, katere so se zatekle v ameriška pristanišča, ker jih je doletelo vojno stanje na odprtem morju. Najprej so bile zasežene na odredbo predsednika Rossevelta nemške in italijanske ladje po pristaniščih Združenih držav. Zgledu Združe-

marsikatero tolažbo, pa tudi namigljaje, kako bi lahko izkoristil prestajanje kazni v veliko korist za življenje. Pod načrtnim verskim vodstvom je popolnoma dozorel značaj mladega moža in se je istočasno pojedelnil s trpljenjem ječe. Z velikim veseljem se je oklepal dela. Ker je kazal zanimanje za strugarstvo, so ga zaposlili v stružnici, kjer si je pridobil sčasom tako spretnost, da je izgotavljal prave umetniže. Pri tem pa ni zaslužil samo lepega denarja, katerega so zanj nalagali, ampak mu je tudi hitreje mineval čas. Nikdar mu ni bilo dolgčas. Nekako domotožje je občutil, kadar je mislil na Julko, Nadvornikovo hčerko. Pri teh spominih je bil večkrat do smrti žalosten. Za njo je doprinesel veliko žrtev, njena podoba je stala vedno živo pred njim; pa on ne bo nikoli mogel govoriti z njo niti besedice, ne bo je videl nikdar več. Nikoli se ni kesal koraka, katerega je storil za njo, nasprotno, očitno ga je veselilo, da je zamogel storiti za dekleta nekaj velikega in težkega; njegov najljubši sen je bil, da se bo spominjala Julka nanj s spoštovanjem in hvaležnostjo, morda celo z ljubeznijo. Samo nekaj bi bil rad zvedel od nje. Odkar je bil zaprt, se ni dotaknila njegovega ušesa nobena novica iz domačega kraja in noben pozdrav. To ga je bolelo in večkrat se ga je oprjelo vroče hrepenenje po kakki vesti.

Nekega lepega poletnega jutra — bilo je v tretjem letu prestajanja kazni — so ga poklicali v sobo za obako.